

VINERI • 30 APRILIE 2010 • ANUL LX NR. 18

FOAIA

ROMÂNĂ

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Primul român în Parlamentul din Budapesta după 1990

Un italian visează să trăiască în România

Minoritățile în imagini

CALENDAR ORTODOX

3 mai, luni – Sf. Mc. Timotei și soția sa Mavra; Sf. Mc. Diodor și Rodopian, diac.; Cuv. Teodosie.
4 mai, marți – Sf. Mc. Pelaghia; Cuv. Valerian.
5 mai, miercuri – Sf. M. Mc. Irina; Sf. Mc. Neofit, Gaie și Gaian.
6 mai, joi – Sf. și Dreptul Iov; Cuv. Mamant, Pahomie și Ilarion.
7 mai, vineri – Arătarea semnului Sf. Cruci pe cer la Ierusalim; Sf. Mc. Acachie și Codrat.
8 mai, sâmbătă – † Sf. Ap. și Ev. Ioan; Cuv. Arsenie cel Mare.
9 mai, duminică – Aducerea moaștelor Sf. Ier. Nicolae la Bari; Sf. Prooroc Isaia; Sf. Mc. Hristofor. Dumini-ca a VI-a după Paști (a Orbului din naștere).

Foaia a scris...

Acum 55 de ani

„Răsar semănăturile, înverzesc ogoarele și în hotarul comunei Bătaniei. Ici-colo mai des sau mai rar auzi zgomotul zilnic al tractoarelor, vezi cai prinși înaintea plugurilor muncind pentru asigurarea unei recolte bogate. (...) Sunt unii care deja au și îndeplinit angajamentul luat. Ba chiar țăranul muncitor Ștefan Selejan str. Ady 137 deja a îndeplinit cota de predare a cărnii pe anul 1956. Mai sunt câțiva țărani muncitori care au îndeplinit predarea cotelor pe întregul an ca de exemplu Gruncsity Milan str. József Attila 113.” (Aspecte din comuna Bătania, Libertatea Noastră, 30 aprilie 1955, nr. 9, pag. 2)

Acum 30 de ani

„E vremea prânzului. Cu un coleg de muncă mă aflu tocmai la Micherechi. Așadar, cel mai firesc lucru e să intru în noul și primitivul restaurant din comună. (...) Abia de un an s-a deschis restaurantul. În aceste săptămâni se gătește zilnic masa de prânz cam pentru 120-150 de persoane. Mulți abonați mănâncă zilnic aici. Mai ales femeile de la croitorie, poștașii, muncitori de la sonde și numeroși membri cooperatori. Dar destul de însemnat este și numărul oaspeților flotanți care mănâncă la această unitate. Ca o dovadă grăitoare a bunei deserviri stă condica de reclamație – goală.” (Specialitate românească nu serviți?, autor: Béla Pásztor, Foaia Noastră, nr. 18, 4 mai 1980, pag. 3)

Acum 10 ani

„Din momentul ce a fost lansat sloganul »ocupați Uniunea!«, a început o luptă funestă și, evident, de prios pentru luarea în posesiune a săptămânalului, Foaia Românească (atunci, în 1994, titlul ziarului era Noi). Chemarea la »luptă« a fost emis, printr-o circulară, după alegerile locale din 1994 și înainte de înființarea Autoconduceri românilor din Ungaria (1955). Evocăm acest episod de tristă amintire nu pentru a lovi în cineva sau a face reproșuri, ci pentru a sesiza o trăsătură destul de generală a noastră, a românilor din Ungaria, care s-a răspândit de-a lungul anilor: dorința de stăpânire și de explorare a ei în interese proprii, caracteristică care, de obicei, nu poate fi impusă decât în detrimentul cauzei comune, obștești sau a altora”. (Echidistanța sau presa și acoliții ei, autor: Gh. Petrușan, Foaia românească, nr. 18, 5 mai 2000, pag. 5)

Turul doi, în localitățile românești

În județul Bichiș doar în circumscripția nr. 7 a trebuit să se organizeze pe 25 aprilie 2010 a doua rundă a alegerilor parlamentare, după ce cu două săptămâni mai devreme nici unul dintre candidați n-a obținut majoritatea absolută. Atunci Gheorghe Șimonca (Fidesz-KDNP) a primit 48,93% din voturile exprimate în circumscripția electorală, cuprinzând și localitățile românești Bătania și Otlaca-Pustă. Acum, primarul Otlăcii a obținut majoritatea necesară. Primarul Bătaniei, Karsai József a fost timp de 8 ani deputatul parlamentar MSZP al circumscripției. Candidatul partidului radical de dreapta, Jobbik, este jurist cu domiciliul la Jula. Orașul Bătania are

Participare la vot (%)	Gheorghe Șimonca (Fidesz-KDNP)	dr. Karsai József (MSZP)	dr. Dévényi-Dabrowsky G. D. (Jobbik)
Circ. nr. 7. (45,56%)	57,46%	28,39%	14,16%
Bătania (50,89%)	27,10%	67,24%	4,89%
Otlaca-Pustă (78,36%)	86,94%	7,08%	4,47%

4655 de cetățeni cu drept de vot, la Otlaca-Pustă trăiesc 342 de alegători.

*

La Cenadul Unguresc a câștigat net turul doi al alegerilor parlamentare producătorul de ceapă din Macău. Mágori Józsefné (Fidesz-KDNP) a obținut 53,18% din voturile exprimate în circumscripția electorală uninominală nr. 7. din județul Csongrad. Candidatul MSZP a primit aici

33,77%, iar desemnatul partidului radical de dreapta, Jobbik a avut 13,05% din voturile exprimate. Cifrele alegerilor din Cenadul Unguresc diferă de aceste medii de pe întreaga circumscripție.

Cenădenii au participat la scrutin sub media pe țară. Dintre cei 1148 de cetățeni cu drept de vot din Cenadul Unguresc s-au prezentat la urne doar 455 de persoane. A.C.

Budapesta

Festival Gastronomic Românesc

Pentru prima dată în capitala ungară, la sfârșitul acestei săptămâni se organizează Festivalul Gastronomic Românesc. Evenimentul culinar este

organizat de către Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria și Centrul Cultural și Pastoral-Misionar „Sfântul Vasile cel Mare” din Budapesta. Primul Fes-

tival Gastronomic Românesc din capitala ungară va avea loc în ziua de 2 mai, strada Holló nr. 8, cu începere de la 13.00.

R.P.

Poza săptămânii

Încă n-am ieșit din criză. Intelectualii au luat sapa...

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă:

Fotografie premiată de Institutul Cultural Maghiar din Budapesta (foto: Rita Pătcăș)

Primul român în Parlamentul din Budapesta după 1990

După victoria de duminică din al doilea tur al alegerilor legislative și după opt ani de opoziție, Fidesz-KDNP a obținut suficiente voturi pentru a modifica, fără sprijinul altor partide, Constituția Ungariei. Potrivit informațiilor făcute publice de Biroul Național Electoral din Ungaria, după prelucrarea, în proporție de peste 98% a voturilor exprimate duminică, Partidul Fidesz și aliații săi vor avea 263 de reprezentanți în parlament.

Socialiștii vor avea 59 de reprezentanți, formațiunea de extremă-dreaptă Jobbik – 47, iar Partidul Ecologist LMP – 16. Un mandat de parlamentar i-a revenit unui candidat independent. Președintele Ungariei, *Sólyom László* a declarat că ședința de constituire a noului parlament va avea loc pe 14 mai, iar noul guvern va fi format în jurul datei de 20 mai. În rândurile Fidesz-ului a câștigat un mandat de parlamentar și un român din Ungaria.

Primarul din Otlaca-Pustă, *Gheorghe Șimonca* a câștigat alegerile parlamentare din sectorul 7 al județului Bichiș, devenind astfel primul deputat român în Parlamentul din Budapesta de după 1990. Nu ca minoritar, pentru că nici în 2010 minoritățile din Ungaria încă nu au dreptul la reprezentare parlamentară, ci ca membru al partidului Fidesz a reușit să câștige atât pe listă cât și individual. La al doilea tur al alegerilor, din 25 aprilie, Șimonca a adunat 57,46% din totalul de voturi, câștigând astfel în fața primarului din Bățania, *Karsai*

Foto: beol.hu

După slujba de duminică și înainte de votare: primarul și deputatul Gheorghe Șimonca cu soția Mariana, părintele arhim. Calinic și mama primarului

József (MSZP) și Dévényi-Dabrowsky Géza Dániel (Jobbik).

Gheorghe Șimonca este primar al comunei Otlaca-Pustă, începând din toamna anului 2006. A fost ales ca primar independent. Funcția de primar o îndeplinește fără salariu. Are 35 de ani și este întreprinzător în domeniul agriculturii. Ca deputat parlamentar își propune să lupte pentru dezvoltarea zonei din sudul județului Bichiș, pentru crearea noilor locuri de muncă, pentru sprijinirea întreprinderilor, construirea de drumuri. Gheorghe Șimonca este de naționalitate română și de credință ortodoxă. Ca primar, a acordat un sprijin deosebit bisericii ortodoxe române din Otlaca.

„Este un sentiment de bucurie pentru mine să fiu primul român de după 1990, care va fi deputat în Parlamentul din Budapesta”, a mărturisit Gheorghe Șimonca pentru revista „Foaia românească”. „Pe de altă parte, sunt foarte mândru că fiind un om simplu din sătulețul Otlaca-Pustă, am ajuns să devin membru al Parlamentului. Este o

mare onoare pentru mine. Totodată știu că am primit și o mare încredere din partea alegătorilor și le voi fi recunoscător pentru asta. Sunt conștient și de faptul că sunt primul român din Ungaria, care a ajuns în Parlament, după 1990. Dacă voi primi încredere din partea noului Guvern maghiar și din partea comunității românești de aici, voi face tot posibilul să devin un punct de legătură între cele două popoare, între cele două țări, România și Ungaria. Voi lupta ca românii de aici să fie reprezentați de persoane demne, și nu de unii care numai bat din gură. Eu cred că prin apropierea economiei și culturii celor două țări, vom putea face mult și pentru buna înțelegere între români și unguri. Cred că Bunul Dumnezeu mă va ajuta să-mi duc planul până la capăt. Pe lângă economie și cultură, cred în puterea și rolul bisericii noastre. Eu personal întotdeauna am fost mândru de originea mea română și de credința ortodoxă”, a accentuat noul deputat în Parlament, Gheorghe Șimonca. E.I.

Despre cum s-a votat în localitățile românești puteți citi în pagina 2-a

EDITORIAL

Ce poți face cu 2/3?

„Vârf de atac” și „succes mondial” – așa a caracterizat duminică seara *Orbán Viktor*, președintele Fidesz-ului, rezultatul alegerilor parlamentare. „Revoluția de la urne” (citată tot de la Orbán) a dovedit o unitate națională fără precedent a maghiarilor. Însă în timp ce unii se scaldă în euforia victoriei, alții se tem. Le este frică de puterea de două treimi pe care a obținut-o Fidesz-ul, care poate însemna și sfârșitul democrației în Ungaria. Sentimentul euforic de după victorie va trece în câteva zile și doar atunci vom vedea cu adevărat ce fel de revoluție am făcut. Dacă am făcut.

Ombudsmanul pentru drepturile minorităților s-a folosit de situația actuală și a ținut repede, la cald, la doar două zile de la alegeri, o conferință de presă în care a atras atenția asupra unor probleme anticonstituționale și asupra necesității modificării legii electorale. Măcar pentru o clipă, cei care l-au ascultat, și-au dat seama că în Ungaria nu trăiesc numai unguri. Problemele minorităților au lipsit cu desăvârșire din programele tuturor partidelor care au candidat acum la alegerile parlamentare. Își vor putea ascunde capul în nisip și în continuare? Ne îndoiim. Sigur că toată lumea are mari așteptări de la partidul care a câștigat două treimi din parlament, căci acesta singur va putea rezolva reprezentarea parlamentară a minorităților, și fără acordul celorlalte trei partide de opoziție. Patru cicluri electorale au trecut cu aruncarea responsabilității în cărca celui alt, răspunsul parșiv dat minorităților și țărilor mamă ale acestora fiind în permanență: „păi, noi am vrea, dar ceilalți nu vor”. De acum, asta nu mai e o scuză.

Prea multe detalii nu se cunosc încă din planurile de guvernare ale Fidesz-ului, dar un lucru se știe precis și se accentuează zilnic: vor primi cetățenie dublă toți ungurii din afară. Nu știm dacă problemele minorităților din țară, ale cetățenilor care i-au votat la alegeri, vor fi rezolvate înainte sau după. O presupunere avem, totuși. Cu toate că timpul nu prea are răbdare nici pentru naționalități. Peste mai puțin de șase luni vor fi din nou alegeri locale și minoritare, când fiecare minoritate își va putea alege autoguvernările. Problema tot mai acută este că autoguvernările minoritare nu sunt alese numai de către minorități, ci de către cine vrea. La fel cum și candidat poate fi oricine. Ombudsmanul minorităților a spus iar, a o mie oară, că nu există nici o garanție juridică că la toamnă autoguvernările minoritare vor fi alese de comunitățile minoritare, astfel oricine se poate folosi de drepturile care le revin numai minorităților naționale și etnice.

Ce se poate face cu puterea de 2/3? Nu mai poți rămâne surd la atâtea strigăte. Și nu mai poți minți minoritățile, aruncând vina în altă parte. Cei 263 de parlamentari ai Fidesz-ului vor putea vota singuri, fără ajutorul altora, atât reprezentarea în parlament a minorităților, cât și modificările privitoare la alegerile autoguvernărilor minoritare. Cinci parlamentari vor vota sigur cu ei. Cinci deputați, care vin din rândurile minorităților, dar nu din partea minorităților. Știm că în noul Parlament de la Budapesta, care se va înființa pe 14 mai, vor ocupa fotolii patru țigani (trei de la Fidesz și unul de la partidul ecologist LMP) și un român (tot din partea Fidesz). Să sperăm că aceștia vor transmite dorințele celor din rândul cărora vin și ei. Minoritățile nu vor mai mulți bani. Vor doar respectarea drepturilor lor stabilite prin lege: reprezentare parlamentară, autoguvernări minoritare „curate”, dreptul la folosirea limbii materne în toate domeniile, presă liberă, școli și grădinițe de naționalitate. Nimic mai mult decât la ce au dreptul.

Eva Iova

Pe scurt...

ȚIGANII FUG DE UNGURI

Mii de romi vor să plece din Ungaria de teama unor atacuri rasiste. Partidul extremist Jobbik a promis în campanie „eradicarea infracționalității” ȝiganilor, iar cei aproximativ 600.000 de romi din Ungaria s-ar putea îndrepta către Marea Britanie, unde comunitățile țigănești de-acolo se bucură de condiții de viață peste așteptările lor, datorită unui sistem generos de asistență socială oferit de autoritățile din această țară, scrie „Daily Express”.

COOPERARE GASTRONOMICĂ DIN BANI EUROPENI

Două orașe din România și Ungaria (Pecica și Domaszék) au lansat, la Arad, un proiect transfrontalier în domeniul gastronomiei, care a câștigat o finanțare europeană de o sută de mii de euro. Finanțarea va face posibilă organizarea, pe o perioadă de 12 luni, a unor festivaluri gastronomice și a unor manifestări culturale tematice, care se vor desfășura alternativ în cele două orașe. Primul eveniment a avut loc la sfârșitul săptămânii trecute, la Pecica.

CEL MAI MARE DICȚIONAR AL LIMBII ROMÂNE

După o sută de ani de la începerea lui, „Dicționarul tezaur al limbii române” a fost finalizat prin publicarea celui de-al 37-lea volum. Lucrarea conține peste 175.000 de cuvinte și variante și are în total 17.885 de pagini. În cadrul unei ședințe festive organizată la Academia Română, vicepreședintele instituției a subliniat faptul că Dicționarul Limbii Române este o carte de vizită a țării noastre, finalizarea proiectului fiind „o izbândă a națiunii române”.

FESTIVALUL DE TEATRU DE LA SIBIU

În luna mai are loc o nouă ediție a Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu, al treilea ca mărime și importanță din lume după cele de Edinburgh și Avignon. Sute de spectacole și peste două mii de artiști de pe toate continentele sunt așteptați în fosta Capitală Culturală Europeană în perioada 28 mai–6 iunie.

Românii din Seghedin – persona non grata în biserica sârbească

Cu profundă consternare, dar și cu mâhnire și indignare, am primit hotărârea părintelui Káplán Pál, parohul Seghedinului, de a interzice săvârșirea liturghiei în limba română în biserica ortodoxă sârbă din Seghedin.

În ultimii 14 ani, în acest oraș, liturghia ortodoxă în limba română a fost oficiată de părintele protopop Aurel Becan, parohul Cenadului, domnia sa fiind, după cunoștințele noastre, primul preot român ortodox care ține slujbe pentru românii din Seghedin, în limba română, o singură dată pe lună. Comunitatea românilor din Seghedin a fost totdeauna adânc și sincer recunoscătoare parohiei ortodoxe sârbe, părintelui Káplán Pál personal, pentru ajutorul frățesc acordat întru dragostea comună de Hristos și de credința noastră strămoșească, ce ne unește.

Comunitatea românească din Seghedin este mică și este în principal alcătuită din personal diplomatic și din intelectuali români care lucrează în instituții din oraș. Bucuria noastră de a fi o dată pe lună, pentru maxim două ore, adunați în jurul altarului unei biserici ortodoxe, posibilitatea de a ne ruga împreună, în limba noastră maternă, într-un lăcaș de cult atât de prestigios, cum e biserica ortodoxă sârbă din Seghedin au fost considerate de noi adevărate privilegii, căci din moși-strămoși suntem

ortodocși și români, am crescut și ne-am format între aceste două coordonate capitale și ne-am manifestat această bucurie față și de cei pe care i-am crezut frații noștri într-o credință. Observăm că acest lucru, din motive ce rămân ascunse nouă, a fost deranjant! Nu ne rămâne decât să mulțumim Consiliului Parohial al ortodocșilor sârbi din Seghedin pentru bunăvoința și ospitalitatea de care a dat dovadă, deoarece este dreptul fiecărui proprietar de a primi în casa sa doar pe cei pe care iubeș-

te. Dar motivele pentru care părintele Káplán Pál ne privează de „folosința Sfintei Biserici pentru oficierea particulară a slujbelor în limba română” sunt puerile și jignitoare. Considerăm că este sub nivelul nostru creștinesc și uman de a comenta aceste motive, însă atragem atenția asupra unui aspect, care – nefiind, de altfel, singurul – aruncă o lumină îngrijorătoare mai ales asupra unui preot. Părintele Káplán scrie la un moment dat în incalificabila sa misivă din 23 aprilie 2010, referindu-se la faptul că părintele nostru Aurel Becan ar fi făcut uz de unele instrumente (derizorii din punct de vedere financiar: tămâie și cărbune) din proprietatea bisericii sârbe: „ați putea mult mai ușor să le procurați din țara natală”. Ne revoltăm asupra acestui stil de exprimare care dovedește cât de puțin cunoaște părintele istoria acestor locuri și cât de puțin știe despre naționalitățile din Ungaria. Constatăm cu stupefație că părintele paroh nu face altceva decât să folosească acele imagini-stereotip și acele clișee etnice referitoare la români, care ne duc cu gândul la secolele trecute, la divergențe, lupte și mentalități demult depășite, dar care ne dovedesc faptul că nici azi, în secolul al XXI-lea, preconcepțiile nu au dispărut.

Comunitatea ortodoxă a românilor din Seghedin

Subvenții diferențiate pentru autoguvernările minorităților

Bugetul de stat asigură în anul 2010 aproape 90 de milioane de forinți pentru cheltuielile de funcționare ale autoguvernărilor românești și celor care „s-au angajat la reprezentarea românilor”. Cancelaria Primului Ministru a publicat zilele trecute sumele primite de reprezentanțele minorităților pe baza așa-numitului „sistem de sprijin diferențiat”. Dintre autoguvernările românilor aproape toate, 45 la număr, primesc pe această cale subvenția diferențiată între 28 de mii și 341 de mii de forinți, în total 8.192.600 de forinți.

Banii de la buget sunt câștigați pe bază de concurs, autoguvernările minoritare trebuind să-și prezinte activitatea din anul trecut. Dosarele de concurs au fost înaintate la finele anului trecut, fiind evaluate recent de o comisie formată din reprezentanții diferitelor ministere.

Legea bugetară pe anul 2010 stabilește suma de peste 1,5 miliarde de forinți pentru subvenționarea de stat a cheltuielilor de funcționare ale celor aproape 2.000 de autoguvernări locale și județene ale minorităților. Din

această sumă, 75% este expediată direct acestor reprezentanțe, iar 25% este distribuită diferențiat. Autoguvernările minoritare locale primesc fiecare direct cu ceva mai mult de 565 de mii și cele județene câte 884 de mii de forinți pe an. Subvenția diferențiată completează baza financiară disponibilă a autoguvernărilor.

Totalizând suma obținută de la bugetul de stat în mod direct și în mod diferențiat de către cele 45 de autoguvernări locale și cele 3 autoguvernări județene se adună 36,33 de milioane de forinți. Auto-

guvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria are un buget de funcționare aparte. AȚRU primește în anul 2010 direct de la buget suma de 52,9 milioane de forinți. Subvenția de stat asigurată pentru cheltuielile de funcționare ale celor 49 de autoguvernări românești este de 89,23 de milioane de forinți.

Dintre cele 48 de autoguvernări locale și județene ale românilor (inclusiv cele care „s-au angajat la reprezentarea românilor”) au rămas în afara concursului subvenției diferențiate doar 3 reprezentanțe: Budapesta, sectorul IV (președinte Gheorghe Jancsin), sectorul XV (președinte Csikós Lejla Gabriella) și Szendrő, județul Borsod-Abaúj-Zemplén (președinte Szávuj József).

În tabelul din pagina a 10-a redăm sumele primite de autoguvernările participante la concursul de subvenție diferențiată.

(Continuare în pag. a 10-a)

Un italian visează să trăiască în România

Interviu cu jurnalistul italian Giovanni Ruggeri

La sediul filialei din Seghedin a Institutului Cultural Român de la Budapesta a avut loc, pe 20 martie, un eveniment de excepție. O conferință, însoțită de o prezentare multimedia, susținută de către jurnalistul italian Giovanni Ruggeri, un mare iubitor al artei religioase românești și, în special, al icoanelor pe sticlă, dar și un înșuflețit mesager al României și al frumuseților sufletului românesc, atât în Italia, cât și în alte țări. Giovanni Ruggeri se dovedește a fi un mare admirator al credinței mărturisitoare românești. Cu încântare sufletească, participantii la această conferință, între care s-a numărat și Preasfințitul Părinte Episcop Siluan, au putut asista la o adevărată mărturisire despre România și valorile sale, într-o lume în care, din păcate, de multe ori imaginea românilor este percepută în mod greșit, în funcție de interesele celor care au știut să profite de calitățile românilor plecați departe de casă pentru a-și câștiga un trai mai bun.

– Domnule Giovanni Ruggeri, ați început colocviul cu fraza „România pur și simplu surprinzătoare”. Mărturișiți-ne, vă rog, cum ajunge un jurnalist italian în România și cum descoperă icoanele pe sticlă?

– În anii 2002–2003 am ajuns în România, în cadrul unei călătorii organizate pentru un jurnalist, adică pentru mine, cu scopul de a descoperi această țară. Pe urmă, vizitele în România au continuat din interesul meu personal datorită surprizei extraordinare pe care am avut-o când am văzut Maramureșul, Bucovina și Transilvania. Când nu cunoști nimic dintr-o țară și descoperi o bogăție imensă,

atunci surpriza este cu atât mai mare, să vezi aceste lucruri extraordinare și să știi că concetățenii tăi habar nu au despre aceste frumuseți ci, din contră, unii cred că România înseamnă sărăcie și delecvență. Atunci, această descoperire frumoasă m-a motivat să scriu multe reportaje și când am ajuns la Sibiel și am văzut muzeul de icoane pe sticlă surpriza a fost atât de mare, încât am dorit să realizez un simbol al dragostei mele pentru această țară. Astfel am ales acest subiect pentru că mi s-a părut extraordinar efortul făcut de ctitorul muzeului, părintele Zosim Oancea, și disproporția între bogăția acestui muzeu și fap-

tul că el este cu totul necunoscut ca și tradiție de icoane pe sticlă în Occident.

– Trebuie să facem o remarcă. Vorbiți foarte bine românește. Ați învățat românește din anul 2002 încoace?

– Când eu am venit în 2002, în România, am fost surprins când un copil a salutat cu „bună seara”, când în italiană se zice „bona sera”. Am întrebat atunci: unde am ajuns? Deci, am început să învăț câteva cuvinte în limba română, în anul 2004, când am dorit să mă întorc singur în România și era vorba în același timp de o nevoie pe plan logistic.

(Continuare în pag. a 11-a)

Cornel Mândruțau, din nou la Cannes

Vinerea trecută a fost anunțată lista definitivă a filmelor care vor concura în acest an la Festivalul de Film de la Cannes. Printre acestea a fost selectat și cel mai nou film al regizorului maghiar de origine română Cornel Mândruțau, intitulat „Ființă tandră – Planul Frankenstein” (în engleză: Tender Son – The Frankenstein Project). Cu doi ani în urmă, „Delta” lui Mândruțau a câștigat premiul FIPRESCI al criticilor de film de la Cannes.

Povestea filmului „Ființă tandră – Planul Frankenstein” este cutre-

murătoare: după mulți ani, un băiat își reîntâlnește părinții care l-au abandonat, iar această întâlnire se transformă într-o crimă în serie. Pelicula a fost filmată în mare parte într-o clădire părăsită din Budapesta, iar locațiile exterioare au fost în Alpii austrieci. Monstrul, adică băiatul este un actor amator, Frecska Rudolf, fiind și personajul principal al filmului. Apare în film chiar și regizorul, Cornel Mândruțau.

La baza filmului stă romanul clasic al lui Mary Shelley, „Frankenstein sau un Prometeu modern”,

care este povestea omului creator și a creației lui. Întâlnirea dintre tată și fiu evocă mitul omului părăsit, care tânjește după dragoste. Într-o clădire părăsită, un regizor se pregătește să realizeze un film. Atunci apare în peisaj, din întâmplare, un băiat adolescent, care a fugit de la orfelinat și își caută mama. Șirul evenimentelor dramatice începe atunci când băiatul, din naivitate și puritate sinceră, provoacă un accident mortal. Regizorul simte că acest băiat este mult mai puternic decât el. După o vreme, regizorul își dă seama că acest băiat este copilul lui, care a venit pe lume fără vrerea lui. Atunci alege o soluție incalculabilă și periculoasă. Întâlnirea lor, în alte condiții, poate ar fi fost o șansă pentru reînceperea vieții.

Filmul are la bază responsabilitatea iubirii și mândria divină a omului creator. Să ne vedem pe noi înșine într-o altă persoană, să avem puterea să depășim barierele proprii noastre voințe și să stăm față în față cu creația noastră. Aceasta este miza întâlnirii dintre tată și fiu.

Cea de-a 63-a ediție a Festivalului de Film de la Cannes se va desfășura între 12–23 mai.

E.I.

Pe scurt...

JACA

Pe 19 aprilie au început noi lucrări de restaurare la biserica ortodoxă din Jaca, ne-a informat părintele paroh Cosmin Pop. Cu un sprijin financiar primit din partea statului maghiar se taie zidul bisericii și vor fi introduse plăci pentru stoparea igrasiei.

JULA

Liceenii vor susține luni, 3 mai, prima probă de bacalaureat la limba și literatura maghiară. Proba în scris la matematică va fi pe 4 mai, iar în ziua următoare, pe 5 mai, elevii vor da examen de bacalaureat la istorie. Proba în scris la limba și literatura română pentru absolvenții Liceului „N. Bălcescu” din Jula va avea loc luni, 10 mai.

MICHERECHI

Școlarii din Micherechi au început să se pregătească pentru cea de-a 8-a ediție a concursului de povestire „Vasile Gurzău”. În organizarea școlii generale și a căminului cultural din localitate, în ziua de 14 mai, manifestarea va începe la 8.30, cu depuneri de coroane la placa comemorativă a povestitorului, după care la ora 9.00 va începe concursul de povești. La concursul din Micherechi sunt invitați și elevii școlii generale din Mădăras (România).

BICHIȘCIABA

Casa de povești din Bichișciaba așteaptă povestitorii pe 15 mai, cu începere de la ora 9.00, la cea de-a 15-a ediție a concursului românesc de povestire. Elevii talentați la desen pot pregăti pentru acest eveniment imagini de povești, iar desenele lor vor fi expuse, apreciate și premiate.

BUDAPESTA

În a doua zi a Rusaliilor, pe 24 mai, Autogovernarea din Macău, împreună cu parohiile ortodoxe din Cenad și Seghedin, organizează o excursie la Budapesta. Cheltuielile de drum (autobuzul) vor fi achitate de autogovernarea din Macău. Prima parte a programului excursiei cuprinde participarea la liturghia din capela ortodoxă română, aflată în curțile Gojdu.

Misiune penticostală română la Aletea și Chitighaz

Credincioșii se bucură de limba maternă ca de pâinea caldă

– Când și cum a venit ideea vizitării fraților din Aletea și Chitighaz?

– În ce privește relația mea cu Biserica Penticostală din Aletea, pot să spun că totul a început în anul 2002. Pe atunci biserica aparținea de Bichiș. Când pastorul bisericii penticostale din Bichiș, D. Nagy József, m-a contactat pentru a-mi cere ajutorul datorită faptului că rămăsese fără pastor slujitor la Aletea, am stat puțin pe gânduri și am analizat situația care nu era deloc ușoară. După ce am cerut părerea pastorului meu și m-am rugat Domnului, am înțeles că acesta era planul lui Dumnezeu, așa că am acceptat. Prima mea slujbă ca și conducător al acelei biserici a fost în prima duminică din anul 2003. Atunci biserica avea patru membri iar serviciile se țineau mai mult în casa unei surori în vârstă. După doi ani, când biserica a început să crească, membri și-au exprimat dorința ca Biserica Penticostală „Elim” din Aletea să aparțină de Biserica Penticostală nr. 1 din Micherechi. Acum biserica numără 13 membri, dintre care cinci nu sunt de naționalitate română. Serviciul divin are loc pe strada Kétegyházi nr. 68, într-o sală frumoasă, special amenajată.

Relația cu Biserica Penticostală din Chitighaz e cu totul alta. Ei nu aparțin de Micherechi, dar slujim în mijlocul lor ori de câte ori suntem invitați. Între biserica din Aletea și biserica din Chitighaz există o înțelegere de ajutor reciproc.

De câțiva ani încoace, Biserica Penticostală nr. 1 din Micherechi desfășoară o muncă de misiune, plantare de biserici în mai multe biserici penticostale din județul Bichiș, așa și la Aletea și Chitighaz, unde frații micherecheni au posibilitatea și chemarea să transmită mesajul divin și în limba română. Vestitorul Cuvântului lui Dumnezeu în românește este presbiterul Dorin Gavra, care în mod regulat vizitează aceste comunități. Despre misiunea în mijlocul credincioșilor din Aletea și Chitighaz, am stat de vorbă cu Dorin Gavra, conducător al Bisericii Penticostale nr. 1 din Micherechi, care vorbește cu mare însuflețire despre slujba care i-a fost încredințată de Dumnezeu.

Candidați la botez din patru localități

Când eu sunt în mijlocul lor este inadmisibil să vorbesc altfel decât românește. Se bucură de limba maternă „ca de pâinea caldă”. Ei numără acum 20 de membri. Dacă la Chitighaz merg din când în când, la Aletea sunt în fiecare săptămână de două ori, duminică dimineața respectiv miercuri după amiază.

– În ce limbă se cântă cântările și în ce limbă se roagă frații și surorile?

– Mă simt bine să pot sluji în limba mea în Aletea, dar din păcate din lipsa de translator de cele mai multe ori slujesc în limba maghiară în interesul celor care nu vorbesc limba română. Oricum este o puternică influență a limbii

maghiare, tocmai de aceea aceasta predomină atât cântecele cât și rugăciunile.

– Câți mergeți din Micherechi la aceste ocazii?

– Am un har deosebit din partea Domnului să pot fi însoțit și ajutat de un grup de tineri din Micherechi, întotdeauna gata de misiune, gata de a sluji Domnului, printre aceștia și cei doi băieți ai mei. Aș vrea să subliniez faptul că lucrarea de misiune a Bisericii Penticostale nr. 1 din Micherechi are o rază mare de acțiune în județul Bichiș, astfel susținând biserici în mai multe localități cum ar fi: Șercad, Kunágota, Magyardombegyháza, Bánhegyes, Újkígyós, Aletea. În aceste localități asigurăm în mod organizat slujitori, iar după posibilități și cântăreți, având în vedere că lipsa acestora să nu afecteze serviciile divine din biserica noastră.

– Alături de faptul că vizitați aceste biserici, ce fel de muncă necesită lucrarea de misiune?

– E nevoie de una cu lacrimi, cu multă rugăciune, cu jertfă, cu multă răbdare, fără nici o plată aici pe pământ. Deseori cu repetiții pentru cântăreți, iar pentru cei ce predică cu timp de pregătire pentru ca

rie și respect față de Domnul Isus Cristos Care s-a jertfit pentru noi. O facem ca să împlinim porunca Lui. O facem pentru că îl iubim și vrem să ne găsească la lucru când va veni pe norii cerului. Avem bucurie în ceea ce facem atunci când vedem că oamenii se întorc la Dumnezeu și încheie legământul cu El în apa botezului, așa cum s-a întâmplat și cu această ocazie, la 25 aprilie, când șapte persoane au fost botezate în biserica noastră. Candidații la botez au fost din Micherechi, Újkígyós, Aletea și Oroszáza, Gheorghe Ruja, Wittmann Anett, Szabó Zoltán, Szabó Zoltánné, dr. Urbán Ildikó, Járóli József, Lévai Jenőné, oameni care s-au întâlnit cu Domnul Isus și au început o viață nouă cu El.

Toate aceste lucruri le facem cu ajutorul Domnului, de aceea slava și cinstea este numai a Lui Dumnezeu. Rita Pátcaș

Biserica Penticostală „Elim” din Aletea

Conferința asistentelor creștine în România

Pentru prima dată se organizează, în România, conferința Europeană NCFI – Nurses Christian Fellowship International (Societatea Internațională a Asistentelor Creștine).

Conferința va avea loc în perioada 31 mai – 5 iunie la Valea Drăganului, la aproximativ 100 km de Cluj. Costul acestei conferințe este pentru asistentele din România de 150 de euro (ceea ce include taxa de conferință, cazarea, masa și excursia de o jumătate de zi), dar vor participa

asistente creștine din toată Europa. La această ocazie se vor prezenta lucrări de actualitate din domeniul nursingului din perspectiva asistentei creștine. De asemenea în cadrul secțiunii „expoziția biblică” vom avea privilegiul de a-l avea ca invitat pe pastorul Beniamin Fărăgău care va aduce în fața noastră exemplul lui Daniel un om care a trăit într-o lume asemănătoare cu a noastră dar nu a acceptat compromisul indiferent de ofertele tentante care i s-au adus.

Grupul de tineri din Micherechi în misiune

Alegeri în parohiile ortodoxe române din Ungaria

Aletea

(preot paroh: Alexandru Șereș)

Consiliul parohial: Antonie Kovács, Gheorghe Cantemir, Corneliu Engelhardt

Epitrop: Corneliu Engelhardt

Apateu

(preot paroh: Origen Sabău)

Consiliul parohial: Tiberiu Săcădat, Iosif But, Iosif Boto, Gheorghe Raț, Iosif Pop. Epitrop: Iosif Berche

Comitetul parohial: Iuliana Țenț, Elena Berke, Maria Luncan, Maria Lazăr, Maria Berche, Catalina Raț, Maria Gui, Maria Sonia.

Bătania

(preot paroh: Ilie Ciocan)

Consiliul parohial: Ștefan Crâsta, Claudiu Julan, Traian Cresta, Andrei Selezan, Bogdan Sever Putin, Andelco Tompan, Claudiu Julan

Comitetul parohial: Maria Gurzău Ianoș, Maria Lung, Maria Crâsta, Rozalia Faluközi, Sofia Pilan Pelyva, Emilia Tompan, Viorica Furea, Anisia Kiss

Bichișciaba

(preot paroh: Teodor Marc)

Consiliul parohial: Petru Jurca, Mihai Bihari

Comitetul parohial: Györgyné Szibucz, Sándorné Frankó, Sándorné Kolozsi, Gergelyné Mészáros, Zoltánné Bakai, Jánosné Remes, Stella Máthé

Budapesta

(preot paroh: Marius Maghiaru)

Consiliul parohial: Ștefan Mureșan, Aurel Oșorhan, dr. Nicolae Luțai, dr. Emil Bodârcă, Ignat Nica, Cristian Ferenczi

Supleanți: Vasile Moț, Viorel Trofin, Ioan Bărbuș

Chitighaz

(preot paroh: Florin Olteanu)

Consiliul parohial: Ștefan Brândaș, Cornel Ardelean, Gheorghe Ardelean, Mihai Avrămuț, Petru Avrămuț, Gheorghe Borbil, Gheorghe Buha, Petru Bujigan, Gheorghe Crișan, Ștefan Gros, Iosif Juhász-Nagy, Gheorghe Moț, Gheorghe Otlăcan, Gheorghe Roatiș, Gheorghe Secan

Epitropi: Gheorghe Buha, Petru Bujigan, Cornel Ardelean

La bisericile din cadrul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria au avut loc recent alegerile Consiliilor și Comitetelor Parohiale. În fiecare parohie, pe lângă Consiliul Parohial funcționează și un Comitet Parohial, în care sunt alese și femei. Consiliul Parohial este organismul executiv al Adunării Parohiale, care, la rândul ei, este compusă din credincioșii majori ai parohiei, bărbați și femei, care mărturisesc prin credință, faptele și ținuta lor morală, atașamentul față de Biserica Ortodoxă, de învățătura ei de credință și de instituțiile ei. Consiliul Parohial duce la îndeplinire hotărârile Adunării Parohiale, care se întrunește o dată pe an, dar și hotărăște, sub președinția preotului paroh, asupra tuturor problemelor importante, de orice fel, din viața parohiei. Printre atribuțiile Comitetului Parohial se află: înzestrarea și înfrumusețarea bisericilor, a curților bisericesti și cimitirelor; formarea și susținerea stranei și a corului bisericii; ajutorarea săracilor, cercetarea bolnavilor; înființarea și susținerea bibliotecii parohiale; păstrarea curățeniei bisericii. Mai jos publicăm numele membrilor consiliilor și comitetelor parohiale din localitățile noastre cu biserică românească. În localitatea în care lipsește numele membrilor, acolo participă la activitățile bisericii toți credincioșii.

Cenadul Unguresc

(preot paroh: Aurel Becan)

Consiliul parohial: Vasile Mărienut (epitrop), Gheorghe Popa, Virgil Suciu, Vasile Rotar

Darvaș

(preot: Cosmin Pop)

Consiliul parohial: Imre Molnár, Lajos Fülöp, Demeter Szilágyi, Mihai Molnár, Vasile Olah, Mihai Nagy

Comitetul parohial: Nagy Mihályné, Iuliana Fekete, Ilona Fülöp

Jaca

(preot paroh: Cosmin Pop)

Consiliul parohial: Josif Durgheu, Ioan Durgheu, Gheorghe Hașăș, Iosif Bringye, Iosif Brumar

Comitetul parohial: Maria Bringye, Iuliana Durgheu, Roza Hașăș, Maria Csordás, Maria Papp, Maria Dúró, Ilona Borsodi, Iuliana Papp

Jula

Orașul Mare Românesc

(preot paroh: Pavel Ardelean)

Consiliul parohial: Ion Budai, Gheorghe Fort, Nicolae Luțai, Ioan Rocsin, Ioan Ruja, Teodor Martin, membrii supleanți: Teodor Bordaș, Ioan Iuhas.

Comitetul parohial: preoteasa Veturia Ardelean, preoteasa Maria Misaroș, dr. Otilia Ardelean, Doina Misaroș-Luțai, Maria Igrit, Marta Vereb, Maria Marc, Maria Rocsin-Bányai, Iuliana Jurău-Rad, Eva Pătaș-Sabău, Maria Sucigan, Elena Fort, Maria Cohan, Florica Rocsin, Maria Berényi, Florica Șereș, Maria Chiș-Groza, pr. Pavel Ardelean (președinte), Viorica Rocsin și Florica Sava-Boca (membrii supleanți).

Jula

Orașul Mic Românesc

(preot paroh: Petru Pușcaș)

Consiliul parohial: Tiberiu Hotoran, Tiberiu Iuhas, dr. Florea Olteanu, Mihai Cserhăti, Teodor Cefan, Zoltán Borszéki, Gheorghe Ardelean. Supleanți: dr. Robert Cozma, Gabriel Gurzău

Comitetul parohial: Eva

Țârle Szántó, Viorica

Cozma Borszéki, Delia Kovács, Iulia Olteanu, Eva Boris, Eva Gurzău Cserhăti, Rozalia Gali, Maria Ardelean Paks, Ibolya Cefan Appony, Magdi Csokán, Ibolya Bihari, Maria Ardelean Hoffman, Ana Ciotea Ágoston, Tita Gál, Florentina Olteanu, Irina Garami, Delia Magdu, Maria Miș-

cuța, Valeria Iova-Berényi, Nagy Andrásné, Ana Iuhas, Maria Gurzău-Novac, Maria Tripon

Micherechi

(preot paroh: Ioan Bun)

Consiliul parohial: Ioan Ciotea, Gheorghe Cozma, Vasile Mărcuț, Vasile Netea, Ioan Pătaș, Vasile Petrușan, Gheorghe Rocsin, Ioan Ruja, Mihai Sava. Supleanți: Teodor Martin, Vasile Țârle

Comitetul parohial: Mihai Ardelean, Attila Bondar, Ioan Gurzău, Florica Iovan, Ioan Cozma, Eva Martin, Gheorghe Martin, Gheorghe Mihuț, Bertold Netea, Nora Netea, Maria Petrușan, Vasile Poiendan, Ana Ruja, Robert Ruja, Tiberiu Rocsin, Ildiko Rocsin, Eva Sava, Maria Sferle

Otlaca-Pustă

(preot paroh: arhim. Calinic)

Consiliul parohial: Gheorghe Șimonca, Teodor Popa, Ștefan Ardelean, Ioan Lasc, supleant: Gheorghe Tolan

Comitetul parohial: Elvira Ardelean, Gheorghe Tolan, Sofia Șimonca, Maria Buca, Sofia Șandor, Maria Truț, Maria Szelelki, Eva Lasc

Peterd

(preot: Cosmin Pop)

Consiliul parohial: Ioan Balogh, Iosif Kiss, Maria Balogh

Comitetul parohial: Gál Sándorné, Maria Pintea, Ilona Hajagos, Tóth Imréné

Săcal

(preot paroh: ierom. Gheorghe)

Consiliul parohial: Mihai Monoc, Imre Isai, Ioan Gui, Iosif Erdei.

Comitetul parohial: Etelca Bodnar, Zsuzsana Rad, Ioan Faur, Maria Dragui, Maria Erdei, Iosif Erdei, Moise Lucaci, Maria Gal, Etelca Lucaci, Hermina Isai.

Seghedin

(preot: Aurel Becan)

Consiliul parohial: Ștefan Crâsta, Gheorghe Păștean (epitrop).

Vechedr

(preot: Cosmin Pop)

Consiliul parohial: Iosif Brumar, Ioan Nemeș, Gheorghe Bonaț, Iosif Monoc

Anca Butar

PROMOȚIA 2006-2010 A LICEULUI BĂLCESCU ÎȘI IA RĂMAS BUN

Mariana Oros Martin
dirigintă

Alexandru Berke

Cea de-a 58-a promoție a Liceului Românesc „Nicolae Bălcescu” din Jula va avea serbarea de absolvire la sfârșitul acestei săptămâni. Diriginții claselor 12/A și 12/B au fost în cei patru ani de liceu Mariana Oros Martin și Andreea Cefan Szántó.

Festivitatea de absolvire a celor 53 de absolvenți se va desfășura la 1 mai, cu începere la ora 10.00, în prezența familiilor, prietenilor și profesorilor acestora.

Clasa 12/A

Emese Boda

Melinda Cioca

Nicoleta Covaci

Silvia Covaci

Clara Gara

Zoltán Iorda

Attila Iuhás

Gheorghe Iuhás

Roland Kerek

Carla Kertai

Aurica Lasc

Tiberiu Leo

Ana Márkus

Marta Marsi

Suzana Marta

Estera Martin

Petru Martin

Tiberiu Mihut

Henrieta Otlăcan

Odeta Pány

Grigore Petrușan

Attila Puskár

Helga Ruja

Călin Mihail Son

Iudita Takács

Sorin Vaida

PROMOȚIA 2006-2010 A LICEULUI BĂLCESCU ÎȘI IA RĂMAS BUN

Andrea Cefan Santău
dirigintă

Attila Ábrahám

*„Te leagă de lume ce-i dai,
nu ce-ți dă.”
(Nicolae Iorga)*

Clasa 12/B

Enikő Ardelean

Cintia Benye

Melinda Bere

Zoltan Berkics

Gheorghe Berényi

Cristina Bécs

Mariana Bohac

Zita Covaci

Anica Cristovan

Alíz-Gyöngyi Dávid

Grigore Fodor

Attila Gurzău

Gheorghe Hack

Mihai Hegedűs

Mihai Iova

Gavril Iuhas

Ecaterina Mag

Melinda Misarăș

Agneta Petrușan

Tiberiu Petru Petrușan

Daniel Pilan

Odeta Roșu

Ákos Sabău

Emese Sava

Mihai Vidican

*„Iubirea
mișcă
soarele
și celelalte
stele.”
(Dante)*

Subvenții diferențiate pentru autoguvernările minorităților

(Urmare din pag. a 4-a)

Localitatea	Forinți	Localitatea	Forinți	Localitatea	Forinți
Budapesta		Jud. Bichiș		Jud. Bihor	
Sect. II.	170.730	Aletea	125.202	Apateu	313.005
V.	56.910	Bătană	284.550	Bedeu	330.078
VII.	85.365	Bichiș	170.730	Darvaș	159.348
VIII.	73.983	Bichișciaba	244.713	Dobrițan	153.657
X.	142.275	Ciorvaș	273.168	Jaca	113.820
XI.	182.112	Chitighaz	216.258	Leta Mare	176.421
XIV.	113.820	Crăstor	313.005	Mezősas	267.477
XVI.	113.820	Jula	313.005	Peterd	261.786
XVII.	28.455	Leucușhaz	73.983	Pocei	216.258
XVIII.	187.803	Medgyesegyh.	341.460	Săcal	290.241
XIX.	170.730	Micherechi	216.258	Veherd	56.910
XXI.	244.713	Otlaca-Pustă	91.056		
		Șercad	244.713		
Jud. Ciongrad		Jud. Pest		Autoguv. județ/capitală	
Cenadul Unguresc	176.421	Budaörs	85.365	Capitală	156.475
Macău	273.168			Bichiș	256.619
Nădlac	227.640			Bihor	62.590
Apátfalva	96.747				
Seghedin	39.837				

Totalizând sumele din tabelul de mai sus aflăm că reprezentanțele din județul Bichiș au primit pe această cale 3,2 milioane de forinți, cele din județul Bihor 2,4 milioane de forinți, iar cele din Budapesta 1,7 milioane de forinți.

*

Autoguvernările minoritare din localitățile mai mici dispun, în general, doar de subvențiile pe care le obțin de la stat. În schimb, reprezentanțele de la oraș primesc și de la primării fonduri considerabile. În tabelul de mai jos am cuprins cifrele subvențiilor din care au gospodărit acele autoguvernări care au dispus în anul 2008 de sume peste 3,5 milioane de forinți.

Autoguvernarea	Președinte	Buget (Ft), anul 2008
1. Budapesta (pe capitală)	Roxin Anna	20.918.000
2. Budapesta, sect. V.	Roxin Anna	5.783.000
3. Budaörs	Szitzkó Etelka Mária	4.098.000
4. Bichișciaba	Gheorghe Gros	4.087.945
5. Budapesta, sect. XVIII.	György Mihály	4.025.000
6. Budapesta, sect. XIV.	Papp Zoltánné	3.551.031

Fondurile din care gospodăresc autoguvernările minoritare conțin pe de o parte subvențiile de funcționare, precum și sume rezervate pentru realizarea anumitor programe. Conform statutului de funcționare, autoguvernările sunt obligate să cuprindă în hotărâre corporală darea de seamă bugetară anuală. Primăriile însărcinate cu administrarea gospodăririi autoguvernărilor minorităților, la ora actuală dispun de datele bugetare încheiate pe anul 2008. Cifrele gospodăririi autoguvernărilor sunt date publice.

Ș.T.F.

Participare julană la Expo Arad

La sfârșitul săptămânii trecute, la Expo Arad Internațional s-a desfășurat un eveniment cu trei festivaluri. Târgul de bunuri generale „Târgul Primăverii”, târgul de turism „Estival” și târgul de flori „Gardenia” a fost organizat între 22–25 aprilie, de Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Arad.

Târgul de flori și amenajări peisagistice „Gardenia”, ajuns la cea de-a XI-a ediție, a venit cu variate soluții de amenajare și

transformare a grădinii într-o oază de verdeață și relaxare. Vizitatorii au putut achiziționa diverse soiuri de plante, flori, arbori și arbuști, unelte, utilaje, sisteme de irigație, pavaje, mobilier pentru grădină.

Expo Arad, împreună cu Centrul Cultural Județean Arad și Consiliul Județean Arad, a organizat, în cadrul târgului de turism, un festival folcloric, eveniment la care au evoluat ansambluri folclorice de renume, după fiecare reprezentație având

loc parada portului popular specific zonelor din care provin.

Cea de-a VIII-a ediție a târgului de turism „Estival” din Arad reprezintă și anul acesta punctul de plecare în vacanță sau în concediu. La târgul de turism au fost prezente 100 de firme din România, Ungaria și Serbia, printre care și firma Tourinform din Jula, în frunte cu directoarea de origine română, Gyöngyi Botaș.

R.P.

Donație de carte românească pentru Liceul „N. Bălcescu”

La sfârșitul săptămânii trecute s-a făcut un gest nobil din partea Asociației Internaționale a Polițiștilor din regiunea I. Caraș-Severin pentru biblioteca Liceului „Bălcescu” din Jula. De fapt, această asociație românească funcționează în vederea scopurilor de stimulare a legăturilor de prietenie între membrii săi. Membrii asociației românești, călăuziți de doamna Valeria Molnár, președinta filialei din Jula, au făcut în primul rând un gest de prietenie, în al doilea rând au venit să facă o donație de carte. Oaspeții din România au fost primiți de directoarea Maria Gurzău Czeglédi și de directoarele adjuncțe Ana Radici Re-

pisky și Andreea Cefan Santău, călăuzindu-i în fiecare sală de studiu. „De fapt, donația a început cu prima tură, odată cu aniversarea a 60 de ani de la înființarea singurului liceu românesc din Ungaria și a întâlnirii tuturor generațiilor, iar acum continuăm cu încă 30 de volume de literatură universală scrisă în limba română. Cu siguranță vom continua acest gest pentru că ne simțim mândri și datori în același timp să ajutăm tânăra generație din acest liceu”, ne-a declarat Doru Stănilescu, polițist pensionar, președintele Asociației Internaționale a Polițiștilor din regiunea I. Caraș-Severin.

A.C.

www.munkacsy.hu/nemzetiseg

COLECȚIA ROMÂNEASCĂ A MUZEULUI ERKEL

Un italian visează să trăiască în România

(Urmare din pag. a 5-a)

– Trebuia să știu unde duce strada, unde găsesc pâine, apă, unde pot să dorm. Dar aveam și o dorință de a putea comunica cu oamenii și, anume, cu țărani din Maramureș, care m-au impresionat cât de buni și de deschiși au fost. Când eu plecasem spre România, prietenii mei italieni, care nici măcar nici nu știu unde se află pe harta geografică România, îmi ziceau: „Să ai grijă, Giovanni, că acolo în România sunt hoți, o să-ți fure tot, o să-ți fure mașina...”. În România am descoperit oameni foarte cumsecade și cinstiți. Și le-am zis că s-ar putea ca atunci când mergem în România noi să fim singurii delicvenți, pentru că acolo sunt oameni de mare valoare și omenie.

– Așadar ați ajuns la Sibiel și toată povestea aceasta a început cu părintele Zosim Oancea, pe care nu ați avut ocazia să-l cunoașteți personal, dar ați reușit să-i cunoașteți toată activitatea și toată povestea creării acestui muzeu. Câte icoane adăpostește acest muzeu și din ce zonă provin ele?

– Sunt 600 de icoane pe sticlă. Este expoziția cea mai mare din lume. Icoanele provin din toate regiunile, din Transilvania, mai precis de la Nicula și împrejurimile sale, Valea Sebeșului, Făgăraș, Brașov, Mărginimea Sibiului, plus câteva icoane din Bucovina și câteva icoane catolice, pentru că provin și din Austria sau Slovacia. Tradiția pictării icoanelor pe sticlă în stil țărănesc continuă și astăzi datorită unor pictori foarte talentați ale căror opere se pot găsi și pe siteul muzeului: www.sibiel.net. Icoana pe sticlă începe cu desenul, care se face pe dosul sticlei și doar după aceea se pun culorile. Tot ce se face este în sens invers, pentru că se pictează pe dosul sticlei, după aceea sticla se întoarce.

– Vin mulți turiști la Sibiel?

– De obicei, nivelul mediu este de 10.000 de vizitatori anual. Anul trecut au fost mai puțini datorită cri-

Satul Sibiel

zei, dar majoritatea lor sunt străini. Eu am întâlnit foarte mulți români, care niciodată nu au auzit despre Sibiel și despre muzeu.

– Până la urmă, ați ajuns să editați și un volum în 5 limbi. Ce conține acest volum?

– Volumul conține istoria icoanelor pe sticlă din România, o prezentare generală, un orizont complet despre originea și semnificația icoanelor pe sticlă românești. Conține o exemplificare a părții teoretice despre icoanele pe sticlă din Sibiel și istoria extraordinară și unică a acestui muzeu, prin efortul pr. Zosim Oancea.

– Ați adus acest material la ICR Budapesta și Seghedin, ați prezentat materialul în Italia și în Franța. Cum a fost primit de țări majoritar catolice acest proiect al dumneavoastră?

– Este mereu o mare încântare pentru toți cei care participă, fie ei din Italia sau din Franța. Oamenii vin, nici ei nu știu prea bine de ce vin, poate un prieten i-a

invitat să vină, poate au citit într-un ziar, poate au văzut un afiș, în orice caz vin. Când se termină prezentarea, toți sunt surprinși și încantați de ceea ce au descoperit. Știți care este reacția unora? Odată, la Como, în nordul Italiei, unde este și faimosul Lago di Como, la sfârșitul prezentării o doamnă mi-a zis în italiană: „Domnule Ruggeri, dar dumneavoastră ne invitați să plecăm imediat în România”. I-am răspuns: „Da! Acesta este lucrul pe care aș dori să-l faceți. Să mergeți și să descoperiți prin ochii voștri ce este în țara aceasta.”

– Ce vă îndeamnă să faceți asta?

– Pasiunea mare pentru ceea ce înseamnă pentru mine România și admirația nemăsurată pentru părintele Zosim. Și dorința mea de a descoperi prin această cale o semnificație adecvată zilelor noastre a credinței creștine. Noi astăzi trăim într-o lume unde uneori este greu să fii credincios, dar este greu

să fii pur și simplu om. E greu să fii credincios uneori, pentru că se întâmplă că, vrei nu vrei, bisericile vorbesc un limbaj îndepărtat de viața de zi cu zi. Și este greu să fii om pentru că dacă nu ești cu adevărat religios, ceea ce înseamnă să fii deschis marelui mister din care suntem făcuți, n-ai înțeles și nici nu poți să savurezi nimic din simțul vieții. Atunci o nouă întâlnire între tradiția noastră, mai bine zis între ce ne spun evangheliile despre Iisus și viața noastră de zi cu zi, această întâlnire stă la baza tuturor încercărilor mele. Icoanele pe sticlă, muzeul de la Sibiel sunt un fel de simbol al acestei frumuseți și libertăți pe care eu le găsesc exprimate la un nivel extraordinar în viața părintelui Zosim, care era un preot de vocație și nu doar un om care mirosea, ca să zicem așa, de ceva popesc.

– Cum primesc românii această însuflețire a dumneavoastră?

– Bine. Românii de care

vorbiți dumneavoastră eu îi întâlnesc doar în Italia și țările din Europa. În România nu am făcut această prezentare, decât o lansare de carte la Sibiu. În orice caz, românii plecați în străinătate sunt extraordinar de fericiți și mândri că un italian vorbește așa despre țara lor, pentru că ei știu ce înseamnă România în străinătate. În România mulți români apreciază ceea ce fac eu, dar mulți nu-și dau seama, pentru că dacă nu au trăit în Europa și au văzut doar la televiziune acea imagine stricată și falsă a României în străinătate nu-și dau seama. Dar românii plecați în Italia sau Franța știu cum e privită România din afară. Și am fost foarte mișcat când am văzut două românce din Iași, plecate în Italia la servicii grele și de umilinta cu care au venit la mine plângând, pentru că cineva a vorbit bine de țara lor, iar pentru ele plecarea lor în străinătate a însemnat doar durere și suferință. Și când văd oameni ca aceste doamne, găsesc toată puterea de care am nevoie pentru a face acest lucru.

– Ce v-ați mai dori să descoperiți în România?

– O grămadă de lucruri. Țara este mare, este bogată. Eu am văzut foarte mult din destinațiile pe care puteți să le găsiți într-o carte bine făcută, într-un ghid de turism. Dar sunt convins sută la sută, că sunt sate necunoscute, locuri unde poate oamenii nici nu au ajuns, acolo mi-ar face mare plăcere să merg și să le descopăr. Marea sărăcie a mea este lipsa de timp. Ar trebui să am mai mult timp în România. Să-mi găsesc un serviciu serios acolo, dar acest lucru este – cel puțin până azi – numai un vis.

– Care ar fi mesajul dvs. pentru cei care citesc acest interviu?

– Îndemn pe români să fie conștienți de mândria țării lor, eu zic țara noastră, și îi rog pe toți să meargă la Sibiel să viziteze muzeul și să aprecieze tot ceea ce au făcut strămoșii lor, strămoșii noștri, pentru a-și exprima viața și credința lor.

Iulia Kaupert

Muzeul de icoane din Sibiel

DESCOPERĂ ROMÂNIA

Clisura Dunării (sau Defileul Dunării) este cuprinsă între Moldova Nouă și Gura Văii, partea cea mai pitorească constituind-o „Cazanele Dunării”, situate pe raza localităților Eșelnița și Dubova. „Cazanele” sunt împărțite – venind dinspre Orșova – în Cazanele Mici (pe raza Eșelniței), în mijlocul acestora deschizându-se pitoreasca vale a Mraconiei, dominată de bustul săpat în stâncă al regelui dac Decebal, și Cazanele Mari, dincolo de Golful Dubovei, dominate de înălțimile Ciucarului Mare.

Oriunde, pe teritoriul Clisurii, te poți opri să admiri paradisul. Pe o parte, dealuri stâncoase, cu parcurile și rezervațiile naturale, cu pădurile seculare protejate cu soiuri de plante și păsări unice în lume. Iar pe cealaltă, firul leneș al Dunării. Iubitorii naturii vor fi încântați de copacii și arbuștii rari, de coloniile de lăstuni.

Clisura Dunării este o regiune geografică situată de-a lungul malului nordic al Dunării, în sudul Banatului. Regiunea este limitată de râul Nera la vest și de Cazanele Dunării la est.

Cele mai mari așezări din Clisura Dunării sunt municipiul Orșova și orașul Moldova Nouă. Tot din Clisura Dunării fac parte și comunele Socol, Pojejena, Coronini, Gârnici, Sichevița, Berzasca din județul Caraș-Severin, precum și Svinița, Dubova, Eșelnița, Ilovița și Breznița-Ocol din județul Mehedinți.

Regiunea este locuită de români și de sârbi, unele localități având o majoritate sârbă. Aceștia sunt majoritari în Socol, Pojejena și Svinița. Mai

Clisura Dunării și „Cazanele”

Mănăstirea Mraconia

există și o comunitate de cehi, mai ales în jurul localității Garnic, mai precis în localitățile Bigar și Eibenthal. Un număr important de germani putem întâlni și în Orșova.

Istoric, regiunea a aparținut Frontierei militare bănațene și era împărțită în sectorul „vlahilor” (români) și cel al ilirilor (sârbi).

Obiective turistice

Statuia Lui Decebal

Fiu al lui Scorillo și succesor al lui Duras-Diurpaneus, Decebal (87–106) ocupă tronul Daciei într-un moment în care tendințele expansioniste ale Imperiului Roman, care-și stabilise durabil frontiera pe linia Dunării, se accentuau rapid. La începutul secolului 3, la aproape 150 de ani de la afirmarea lui Decebal, istoricul Dio Cassius îi făcea următorul portret: „Era foarte priceput în ale războiului și iscusit la faptă, știind să aleagă prilejul

pentru a-l ataca pe dușman și a se retrage la timp. Abil în a întinde curse, era viteaz în luptă, știind a se folosi cu dibăcie de o victorie și de a scăpa cu bine dintr-o înfrângere, pentru care lucruri el a fost mult timp un potrivnic de temut al românilor”. Aici a început construcția în 1998 a efigiei regelui dac Decebal, sub auspiciile Fundației Europene Iosif Constantin Drăgan. Efigia se dovedește a fi o copie fidelă a chipului regelui dac Decebal și este intitulată Decebalus Rex. Figura lui Decebal, sculptată în stâncă, este așezată la vărsarea râului Mraconia în Dunăre și se poate vedea de pe DN 57, care leagă Eșelnița de Dubova și, de asemenea, poate fi văzută de pe Dunăre. Este amplasată aici ca o replică a monumentului Tabula Traiana ce se află la câteva sute de metri în aval, pe țărmul sârbesc al Dunării. Sculptura este înaltă de 55 m și lată de 25 m.

Tabula Traiana

Tabula Traiana se află pe malul sârbesc, aproape de Cazanele Mici, în dreptul fostului așezământ al satului Ogradena. Pe malul opus trecea vechiul drum român cu parapete de protecție. Tabula este fixată în piatră și pe ea sunt reprezentați doi delfini plutind și un vultur pe cer. Figurinele și ornamen-

tele sunt sculptate în relief, iar scrisul este cioplit în piatră. Tabula Traiana a fost construită de Romani, pentru a comemora obstacolele întâmpinate de armata romană la trecerea Dunării în anul 101 e.n., tabula amintind totodată de lucrările de anvergură efectuate de administrația romană în această regiune. De-a lungul timpului tabula a avut de suferit de pe urma intemperiilor naturii, ea fiind ridicată de-asupra lacului de acumulare odată cu construirea hidrocentralei „Porțile de Fier 1”.

Cazanele Dunării

Cazanele Dunării se află la sud-vest și nord-est de localitatea Dubova, între Valea Ogradena și Ogașul Turcului. În această zonă Dunărea străbate cea mai îngustă și mai grandioasă zonă a Defileului Dunării, Cazanele Mari fiind despărțite de Cazanele Mici de bazinetul Dubova. Prin Cazanele Dunării se înțelege porțiunea de defileu cuprinsă între gurile de vărsare a râurilor Plavișevița (în sud) și Ogradena (în nord), formând o unitate geomorfologică bine individualizată. Bazinetul miocen de la Dubova împarte Cazanele Dunării în două porțiuni distincte: Cazanele Mari și Cazanele Mici. Între bazinetul Dubovei și Plavișevița sunt Cazanele Mari. Cu o lungime de 3,8 km, ele sunt formate din

Dealul Ciucaru Mare (318 m), ai cărui pereți abrupti mărginesc latura stângă a fluviului și din Dealul Stirbatul Mare (768 m) situat pe teritoriul Serbiei. Între bazinetul Dubovei și Ogradena se află Cazanele Mici, având 3,6 km lungime. Ele sunt alcătuite din Dealul Ciucaru Mic (313 m) și Dealul Stirbatul Mic pe teritoriul Serbiei (626 m).

Mănăstirea Mraconia

Pe șoseaua Orșova–Moldova-Nouă, în Valea Mraconiei din apropierea comunei Ogradena Veche, este situată o veche mănăstire, numită „Mracuna”. Vechiul lăcaș „stă” ascuns într-un loc pitoresc în fața fostului drum Traian de pe malul sârbesc, unde se află „Tabula Traiana”. În apropiere sunt „Cazanele Dunării”, cea mai frumoasă și fermecătoare porțiune a Dunării. De-a lungul anilor mănăstirea a fost cunoscută sub diferite denumiri: mănăstirea din Valea Dunării, mănăstirea din Valea Mracuna, mănăstirea de la Ogradena-Veche, mănăstirea de pe clisura dunării, mănăstirea de la Orșova.

Peștera Poncova

Peștera Poncova, cea mai mare din întreg defileul Dunării (galeriile însumează 1660 m) poate fi accesată de pe uscat sau de pe Dunăre cu barcă. Este accesibilă și persoanelor mai puțin experimentate, echipamentul putând fi unul de circumstanță.

Vă recomandăm galeria activă (a râului Poncova) și pe cea arhaică (sala cu Coloane a Marelui Șarpe). Peștera Gura Poncovei prezintă mai multe niveluri de galerii, cele inferioare fiind active. Dintre galeriile fosile, cea mai spectaculoasă este Galeria Concreționară, precum și Sala Coloanelor.

Aici, apa și timpul au creat stalactite și stalagmite de forme și mărimi diferite, domuri și coloane, podeaua de calcita albă, geururi, perle de cavernă, draperii etc. Tot în această peșteră au fost găsite oase de urs și de hienă de peșteră.

Statuia Lui Decebal

Un măr românesc la Shanghai

Greenpolis, pavilionul Bucureștiului la cea de-a 41-a ediție a expoziției mondiale, care va avea loc luna viitoare, în China, are forma unui măr verde, din care s-a tăiat o felie. Aproape 200 de țări și organizații internaționale vor participa la Expoziția Mondială de 184 de zile, care se va deschide oficial la Shanghai, în China, pe 1

firmei M&C Strategy Development SRL, reprezentând un măr verde din care s-a tăiat o felie. Pavilionul românesc, va dispune de o suprafață de 2.000 de metri pătrați. Construirea „mărului” a durat șase luni și a costat aproximativ 2,5 milioane de euro. Aflat în apropierea pavilioanelor Croației, Austriei, Olandei și Luxemburgului, „Mărul”

însoțită de o serie de forumuri economice (primul debutează pe 30 aprilie, în prezența ministrului economiei, *Adrian Videanu*).

Pentru București este important, de asemenea, ca pavilionul să nu fie demolat după închiderea expoziției (31 octombrie 2010). Doar 47 de pavilioane sunt construcții proprii ale participanților (20 dintre ele

mai 2010. Aceasta va fi cea de-a 41-a expoziție mondială. Prima a avut loc în anul 1851, la Londra. Este de așteptat ca evenimentul din China să aibă un puternic mesaj ecologist, fie și numai dacă ne gândim la genericul expoziției „Better City, Better Life” (Un oraș mai bun, o viață mai bună) și la cele cinci subteme: Amestecul multicultural în oraș, Prosperitatea economiei urbane, Inovația științei și tehnologiei în oraș, Promovarea unor comunități urbane armonioase și Interacțiunea oraș-sat. Oficialii români văd în acest eveniment, pentru care au alocat 27 de milioane de lei (aproximativ 6,5 milioane de euro, din care 2,5 milioane pentru construirea pavilionului românesc și 1,1 milioane pentru tehnica audio-video asigurată de românii de la Stage Expert), cel mai bun prilej de promovare a României în China, din 1990 încoace.

Pavilionul României, Greenpolis, se înscrie în această linie: construcția, realizată în șase luni de o companie chineză (Shanghai Zhongyuan Construction Group), după un concept românesc al

are pe dinăuntru cinci niveluri. Mâncărurile vor fi pregătite de patru bucătari români selectați de Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, iar restaurantul va fi manageriat de o firmă locală. Cu alte cuvinte, cei care vor ajunge să ia masa în restaurantul din „Măr” vor mânca bucate românești, dar vor fi serviți de personal chinez, care, teoretic, ar trebui să învețe să pronunțe cuvinte precum sarmăluțe, mămăligă, ciorbă de burtă sau mititei.

România își propune, prin participarea la Expo2010, să se facă remarcă în spațiul chinezesc pentru a mări exporturile (utilaje, vin etc.) și pentru a atrage turiști și investiții, în special în energie, IT și infrastructură. În acest scop, prezența la Expo2010 va fi

apartinen europenilor). De exemplu, la precedenta expoziție mondială, cea de la Aichi, din Japonia (2005), România a avut un pavilion amenajat într-o structură deja existentă.

Dacă această clădire nu va fi demolată, atunci România va avea, în Shanghai, un sediu important al unui viitor centru de schimburi economice și culturale, într-unul dintre cele mai interesante orașe din lume din punct de vedere al afacerilor.

Fiecare țară participantă are dreptul la o „zi națională” în cadrul Expoziției mondiale. Ziua României va fi pe 29 iulie și se va termina cu un concert în sala din „Măr”, susținut de Orchestra Națională Radio, Corul de Copii Radio, *Grigore Leșe* și *Damian Drăghici*.

Chipul lui Iisus, într-un câmp din Ungaria

Sateții folosiți de Google Earth au surprins, pe un câmp din Estul Ungariei, o imagine asemănătoare cu chipul lui Iisus, informează „The Sun”. Fotografiiile arată chipul lui Iisus cu barbă, uitându-se

în jos. Imaginea a fost semnalată de internauți pasionați de Google Earth, care cercetau hărți din Estul Ungariei. Luna trecută, „The Sun” scria că fața lui Iisus a apărut în grăsimea dintr-o tigaie cu bacon.

U M O R

Sudoku

9			1				5
		5		9		2	1
8				4			
				8			
			7				
				2	6		9
2			3				6
			2			9	
		1	9		4	5	7

(Rezolvare în numărul următor.)

La Micherechi s-a înființat o nouă asociație sportivă

În după-masa zilei de miercuri, 21 aprilie, la Casa de cultură „Gh. Dulău” din Micherechi s-au adunat acei tineri care au dorit să se unească într-o asociație sportivă. Ședința de înființare a fost condusă de *Ioan Cozma*, procesul verbal fiind scris de *Alexandra Ruja*. Primul pas al consfățuirii a fost stabilirea scopurilor, printre care:

- posibilitate continuă pentru tinerii și adulții care ar dori să joace tenis de masă,
- posibilitate de a se dezvolta,
- participarea la campionat și la diferite competiții în acest domeniu,
- organizarea și desfășurarea cupelor (de exemplu, pentru tenismenii din localitățile române din Ungaria și din localitățile învecinate din România),
- Micherechiul să devină centru al tenisului de masă,

Primul antrenament

- după doi ani, echipa să se califice în divizia I-a pe Județ,
- garanția pentru a ajunge aceste scopuri e per-

soana lui *Petru Ruja*, care va fi antrenorul echipei.

După înșirarea scopurilor, *Petru Ruja* a primit cuvântul la care și-a înșirat întrebările și condițiile sale: Și alții vor această asociație sau numai noi? Vom avea jucători de ajuns? Unde o să avem posibilitate să facem antrenamente? De unde o să avem mese de tenis? Din ce bani o să avem mese, paletе, rachete? Cum o să călătorim la competiții? Eu numai atunci mă angajez să fiu antrenorul acestei echipe dacă vor fi jucători de ajuns și care toată această treabă o vor foarte serios, să participe la antrenamente și competiții.

Răspunsurile le-au dat *Gheorghe Netea*, *Dumitru Boca*, *Petru Juhász* și *Ioan Cozma*. Primarul comunei, *Teodor Martin* ne-a promis că microbuzul primăriei va sta la dispoziția noastră iar sala de sport a școlii generale putem să o folosim gratis. Din păcate, cu bani nu poate să ne ajute primăria deloc. La consfățuire au participat 13 persoane dintre care 10 tineri care vor juca în echipă, dar se știe că în comună mai sunt cel puțin zece tineri care doresc să fie membri ai acestei echipe. Pentru a asigura cât mai bune condiții pentru antrenamente și să avem o echipă cât mai bună, conducerea asociației și fiecare membru al echipei este dator să caute sponsori.

După răspunsuri au urmat înșirarea sarcinilor și prezentarea planului de statut al asociației. Asociația va fi condusă de *Ioan Cozma*, vicepreședinte: *Petru Juhász*, secretară: *Alexandra Ruja*.

Comisia de disciplină: *Tiberiu Berényi*, *Petru Ruja*, *András Simon*.

Comisia control: *Dumitru Boca*, *Norbert Mag*, *Vasile Berényi*.

Membrii sunt: *Evelin Juhász*, *Gheorghe Netea*, *Petru Juhász* și *János Szin*.

Membrii asociației au mai hotărât și despre următoarele:

- culoarea echipei va fi albastru-alb,
- la campionat vom participa cu două echipe,
- cotizația.

MIC

Antrenorul Petru Ruja

Primul antrenament

Duminică înainte de masă, la ora 10.00, s-a desfășurat primul antrenament al echipei de tenis de masă din Micherechi. Coechipierii s-au confruntat cu problema că mesele de tenis sunt foarte rele, trebuie reparate, până când vor avea posibilitatea să-și cumpere altele noi.

Antrenorul *Petru Ruja* a ținut o mică instrucție la folosirea sălii și la antrenamente. Cu mare grijă au reparat trei mese ca să poată juca. *Petru Juhász*, antrenorul și președintele au discutat cu fiecare jucător în parte, de ce fel de paletă ar avea nevoie.

A fost un moment înălțător să vezi jucând membrii unei noi echipe. Următorul antrenament va fi duminică, 2 mai, dimineața la ora 9.30, în sala de sport a școlii, la care sunt așteptați toți cei care doresc să devină membrii noii asociații sportive.

MIC

Rezultatele din 24–25 aprilie 2010

NB.III.		
Bătania I.–ESMTK		1–2(12)
Jula–Monor		0–1(13)
Leta I.–Kótaj		8–0(2)
Județ I.		
Mezőhegyes–Micherechi		1–1(4)
Crâstor–Gyomaendrőd		3–0(5)
Leta II.–Báránd		5–4(3)
Județ II.		
Șercad–Dombegyház		2–0(6)
Köröstarcsa–Chitighaz		1–0(3)
Ciorvaș–Mezőkovácsháza		2–0(9)
Pocei–Biharkeresztes		1–3(4)
Săcal–Konyár		5–2(13)
Esztár–Jaca		6–0(14)
Județ III.		
Gerla–Aletea		2–1(9)
Leucușhaz–Gádosor		1–1(8)
Apateu–Derecske		4–0(1)

TVR 1

Luni 3 mai

6.00 Telegiurnal 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegiurnal 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 11.15 Spune-mi ce te doare 11.45 Serial. Secretele de la palat 13.00 Telegiurnal 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.55 Echipa verde 17.25 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telegiurnal 20.10 Între bine și rău 21.10 România o revoluție văzută de mijloacele media. Documentar.

Marti 4 mai

6.00 Telegiurnal 6.30 La prima oră 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegiurnal 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 11.15 Echipa verde 11.45 Serial. Secretele de la palat (R) 13.00 Telegiurnal 13.45 Pur și simplu delicios 14.30 Rom european 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Atunci și acum 17.25 Amintiri din istorie 17.30 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telegiurnal 20.10 Film. Răul fără întoarcere 20.45 Fotbal: Olympique Lyonnais-Bayern München 23.25 Film. Orașul celor blestemați.

Miercuri 5 mai

6.00 Telegiurnal 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegiurnal 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 10.15 Tezaur folcloric 11.45 Serial. Secretele de la palat 13.00 Telegiurnal 14.30 Oameni ca noi 15.00 Conviețuiri 16.00 Generația contra 17.25 Amintiri din istorie 17.30 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telegiurnal 20.10 Film. Disco 22.00 Serial. Creaturi ucigașe 23.15 Film. Nu te pune cu tata!

Joi 6 mai

6.00 Telegiurnal 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegiurnal 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 11.00 Călător pe viață 11.45 Serial. Secretele de la palat 13.00 Telegiurnal 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Interes general 17.25 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telegiurnal 20.10 Arena publică 21.25 Ochiul magic 22.00 Serial. Dr. House.

Anca Artimon și Mihai Ciocanu prezintă „Trezirea la apel”

Vineri 7 mai

6.00 Telegiurnal 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegiurnal 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 11.00 România-Ucraina 17.30 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telegiurnal 20.10 O dată'n viață 22.00 Serial. CSI-Crime și investigații 23.15 Film. Noaptea e a noastră.

Sâmbătă 8 mai

6.00 Pro patria 6.25 Cântecul amintirii... amintirile cântecului (R) 7.25 Spectacolul lumii 8.00 Desene animate 9.00 Arca lui Noe 10.00 Serial. Hannah Montana 11.00 Tennis: România-Ucraina 13.30 Telegiurnal 13.55 Calificări pentru Marele Premiu al Spaniei 15.20 Iubiri dincolo de ecran 16.35 Teleenciclopedia 17.30 Tezaur folcloric 19.00 Telegiurnal 20.10 Film. O minciună gogonată 21.45 Serial. Familia Simpson.

Duminică 9 mai

6.10 Universul credinței 8.00 Desene animate 9.00 Spune-mi ce te doare 9.35 Viața satului 11.00 Tennis: România-Ucraina 13.55 Marele Premiu al Spaniei 16.00 Tennis: România-Ucraina 17.00 Iubiri dincolo de ecran 19.00 Telegiurnal 20.10 Film. Robin Hood, prințul hoților 22.35 Garantat 100% 23.20 Serial. Agenția PSYCH.

TVR 2

Luni 3 mai

6.00 Serial. Centrul de frumusețe 7.00 Film. O altă joacă de-a spionii (R) 9.00 Telegiurnal 9.15 Serial. Berlin, Berlin 9.45 **Întâlnire pe 2** 11.00 Telegiurnal 13.30 e Forum 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Centrul de frumusețe (R) 16.00 Serial. Asul din mănecă 17.10 Serial. Berlin, Berlin (R) 17.40 Serial. Miracole 18.15 Film. Răbdarea păianjenului 20.00 Arena leilor 21.00 Ora de știri 22.30 Serial. Atmosferă fierbinte.

Cosmina Pășarin și Dalia Pușcă la emisiunea „Întâlnire pe 2”

Marti 4 mai

6.00 Serial. Centrul de frumusețe (R) 7.10 Film. Răbdarea păianjenului (R) 9.00 Telegiurnal 9.15 Serial. Berlin, Berlin 9.45 **Întâlnire pe 2** 11.00 Telegiurnal 11.45 Popasuri folclorice 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Centrul de frumusețe 16.00 Serial. Berlin, Berlin (R) 16.30 Baschet 18.30 Film. Călătorie în Vest 20.00 D'ale lu' Mitică 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Fuga lui Ludovic al XVI-lea.

Miercuri 5 mai

6.00 Serial. Centrul de frumusețe 7.10 Film. Călătorie în Vest (R) 9.00 Telegiurnal 9.15 Serial. Berlin, Berlin (R) 9.45 **Întâlnire pe 2** 11.00 Telegiurnal 11.45 Popasuri folclorice 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Centrul de frumusețe (R) 16.00 Serial. Asul din mănecă 17.15 Serial. Berlin, Berlin (R) 17.50 Serial. Miracole 18.30 Film. Călătorie în timp 20.00 Bazar (R) 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Timpul care se numește viață.

Joi 6 mai

6.00 Serial. Centrul de frumusețe 7.10 Film. Călătorie în timp 9.15 Serial. Berlin, Berlin 11.00 Telegiurnal 11.45 Popasuri folclorice 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Centrul de frumusețe (R) 16.00 Serial. Asul din mănecă 17.15 Serial. Berlin, Berlin (R) 17.45 Serial. Miracole 18.15 Film. Josie and The Pussycats 20.00 Imaginea succesului 20.30 Dincolo de hartă 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Mansarda.

Vineri 7 mai

6.00 Serial. Centrul de frumusețe 7.00 H...ora prichindeilor 9.00 Telegiurnal 9.45 **Întâlnire pe 2** 11.00 Telegiurnal 11.45 Doi care doinesc (R) 12.15 Zestre românilor (R) 13.30 Utopia 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Centrul de frumusețe (R) 16.00 Serial. Asul din mănecă 17.15 Serial. Berlin, Berlin (R) 17.45 Serial. Miracole 18.30 Șansă și neșansă 19.30 Pescar hoinar 20.00 Vrajitorii lui Jamie Oliver 20.30 În numele victimei 21.00 Ora de știri 22.05 Pilulele magice.

Sâmbătă 8 mai

6.00 Popasuri folclorice (R) 7.00 ABC...De ce? 8.00 Atenție...copii 8.30 Liber pe contrasens 10.00 Rugby 12.00 Între cer și pământ 12.35 Atenție, se cântă! 14.00 Natură și aventură 14.30 Zestre românilor 15.00 Lumea de aproape 16.00 Timpul chitarelor 17.00 Serial. Profesoara detectiv 18.00 Lecția de ecologie 19.30 Serial. M-am săturat! 20.00 Serial. Polițist prin timp 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Iubire în război.

Duminică 9 mai

6.00 Popasuri folclorice (R) 7.00 Natură și aventură (R) 7.30 Dincolo de hartă (R) 8.00 Motomagia 9.00 Ferma 10.00 Doi care doinesc 10.30 Pescar hoinar (R) 11.00 Serial. Piatra magică 11.35 H...ora prichindeilor 12.35 Film. Părinți ideali 14.20 Poate nu știa 14.30 Vrajitorii lui Jamie Oliver (R) 15.00 Atlas 16.00 Muzică și muzichie 17.00 Serial. Profesoara detectiv 19.30 Serial. Să mănânce cozonac! 20.00 Serial. Eureka 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Teroare în Boston.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

3 MAI, LUNI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

4 MAI, MARTI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

5 MAI, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

6 MAI, JOI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

7 MAI, VINERI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

8 MAI, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: „Pe undele Europei” — emisiune euroregională realizată de studiourile de radio din Timișoara și Seghedin 17.25: Stele de cinci stele — emisiune de muzică ușoară 17.55: Încheiere

9 MAI, DUMINICĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” — emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spiciuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16.00–18.00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

Ecranul nostru

miercuri, 5 mai 2010 (m1 ora 14.00)
Reluare: vineri, 7 mai 2010 (m2 ora 9.25)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea va fi dedicată compozitorului maghiar Bartók Béla, născut în anul 1881, la Sânnicolau Mare, în aceeași an cu cel mai însemnat compozitor român, George Enescu, amândoi fiind adepți relațiilor bune dintre români și maghiari. Vom merge în orașul de naștere al lui Bartók și vă vom invita la cea de-a IV-a ediție a Concursului Internațional de Pian „Bartók Béla”, organizat la sfârșitul lunii martie, la Conservatorul din Seghedin. Aici au fost cântate multe dintre piesele marelui compozitor, căruia se datorează și o bogată activitate de culegere a melodiilor folclorice românești.
Realizator: **Aurel Becan**

Cazare ieftină la Centrul Cultural Românesc din Jula

Liceul „N. Bălcescu”, Școala Generală și Căminul de Elevi din Jula funcționează într-o clădire impozantă. Instituția oferă cazare la nivel superior și îndeplinește și funcția de Centrul Cultural Românesc pentru comunitatea românească din Ungaria.

În cadrul centrului dispunem de 5 camere de oaspeți cu câte 2 paturi și 5 camere cu câte 3 paturi. Acestea pot fi închiriate pe parcursul întregului an. Fiecare cameră are baie separată și un mic balcon.

Contacte și informații:

e-mail: romiskgvula@freemail.sulinet.hu
telefon: +36/30-692-7359

De vânzare casă familiară în centrul comunei Chitighaz, str. Úttörő nr. 69, în apropierea școlii românești. Trei camere, încălzire cu convectoare (gaz) + șemineu, baie, WC separat, anexe, grădină îngrijită, suprafață totală 1388 m². Preț 5,2 milioane Ft. Contact: +36-1/786-3698.

Vând teren îngrădit pentru construcții la Jula, lângă poiana Dürer, într-o zonă rustică în dezvoltare, potrivit pentru întreprinderi turistice. Terenul are o suprafață de 10.444 m². Contact: +36-70/701-9286.

Apariția săptămânalului „Foaia românească” este finanțată de:
Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”;
Departamentul pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni, din București;
Secretariatul de Stat pentru Politică Națională și Minoritară, din Budapesta

Békefi Antal: Dans din Szentpéterfa (croat)

Csintalan András: Muzică Gregor-z-ian (polonez)

Minoritățile în imagini

Institutul Cultural Maghiar din Budapesta a organizat vineri, 23 aprilie, la sediul său din piața Corvin, expoziția de fotografii și lansarea albumului „Minoritățile noastre în imagini 2010” al cărui material a fost selectat în urma unui concurs organizat de institut și la care au participat artiști fotografi aparținând minorităților din Ungaria.

Acțiunea a ajuns în acest an la cea de-a treia ediție și cuprinde 103 lucrări realizate de 51 de fotografi. *Borbáth Erika*, directorul instituției a subliniat în deschiderea expoziției că deși fotografia este considerată de multe ori arta minutului, răsfoind albumul ne dăm seama că sunt fotografii care vorbesc mai mult decât momentul în care au fost făcute: o singură mișcare poate

să exprime trecutul unei comunități, istoria și, nu în ultimul rând, bucuria sau necazul prezentului. Prin acest album, care prinde într-un buchet imagini din viața minorităților din Ungaria se întrevide diversitatea culturii maghiare în care se încorporează și cultura minorităților sale și fără de care ar fi mai săracă. *Borbáth Erika* a ținut să mai precizeze că una din fotografiile expoziției a fost realizată la comemorarea de anul trecut organizată de Autoguvernaarea Poloneză pe Țară în memoria victimelor de la Katin, protagonistul imaginii fiind unul din pasagerii avionului prezidențial polonez care s-a prăbușit la începutul lunii aprilie a acestui an. Odată cu lansarea albumului de fotografii au fost premiați cinci dintre realizatorii celor

mai frumoase și mai reușite lucrări (*Vezi imaginile din pagină*). În acest an a fost apreciată de juriu și premiată fotografia reprezentând elevii și profesorii Școlii generale și Liceului „Nicolae Bălcescu” din Jula cu ocazia aniversării a 60 de ani de la înființarea instituției românești și realizată de *Rita Pátcaș*, membră a colectivului redacțional al „Foi românești” (*Vezi imaginea de pe copertă*).

Ca și în anii precedenți, materialul expoziției va fi expus în sânul comunităților minorităților, ca un semn de respect pentru valorile pe care le reprezintă. Albumul „Minoritățile noastre în imagini 2010” poate fi procurat la sediul Institutului Cultural Maghiar, Budapesta piața Corvin nr. 8.

Gabriela Enea Elekes

Békefi Antal: Cizmar (german)

Zelman Ferenc: Așa am arat (slovac)

Benke Ferenc: Ceterași - casa de copii din Kalocsa (rom)

Zelman Ferenc: Așa am arat (slovac)

FOAIA
românească
30 aprilie 2010
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Pátcaș, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactor: Ștefan Mihailov. Informatician: Ioan Ruja. Editura și redacția: **5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95.** Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károlyi M. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2010: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți.